

Kościół p. w. Przemienienia Pańskiego

Współrzędne: Szerokość - 53.0043, Długość - 23.903203

Kościół parafialny. p.w. Przemienienia Panskiego, ul. Kościelna 1. Wybudowany w latach 1859, 1922r.

Powstanie parafii łączy się z działalnością królowej Bony. Gdy w 1545 r. nadawano Jałówce prawa miejskie był tam kościół katolicki i cerkiew prawosławna. Kościół katolicki był pod wezwaniem św. Michała Archanioła.

Ponieważ w połowie XIX w. drewniana świątynia była bardzo stara i w złym stanie, wierni w 1859 r. rozpoczęli budowę nowej, murowanej. Niestety, nie udało im się jej dokończyć, gdyż władze carskie w 1866 r. zabrały nieukończony obiekt i nakazały wykończyć na cerkiew prawosławna. Katolikom zabrano także stary kościół i zlikwidowano parafię. Wiernych przyłączono do parafii w Świsłoczy i podjęto silną akcję nawracania ich na prawosławie.

Po carskim ukazie tolerancyjnym z 1905 r. katolicy w Jałówce rozpoczęli starania o budowę kościoła i wskrzeszenie parafii. Ich zabiegi doprowadziły do uzyskania pozwolenia na budowę kościoła i utworzenia w 1907 r. parafii. Potem znowu wynikły problemy z pozwoleniem na budowę ze strony gubernatora grodzieńskiego. Budowę rozpoczęto w 1910 r. Projekt świątyni w stylu romańskim wykonał architekt z Grodna B. A. Sroka. Zbudowano jednak w stylu gotyckim. Nie znamy okoliczności tej zmiany.

Pierwszym proboszczem po wskrzeszeniu parafii był ks. Antoni Piątkowski, a po nim ks. Jan Matulewicz. Kościół zbudował jednak ks. prob. Józef Kartanowicz, który w 1910 r. objął tę parafię. Zbudowano neogotycki, jednonieżowy kościół pw. św. Antoniego, który został poświęcony przez dziekana wołkowyskiego, ks. Nikodema Tarasewicza w 1919 r.

Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę władze państwowe przekazały katolikom w 1921 r. zabrany przez władze carskie kościół, przerobiony na cerkiew. Dostosowano ją do kultu katolickiego i poświęcono 25 VI 1922 r. pw. Przemienienia Pańskiego i św. Michała. Przy tym kościele abp Romuald Jałbrzykowski 7 V 1933 r. erygował parafię pod tym samym tytułem. Od tego czasu funkcjonowały w Jałówce dwie parafie katolickie. Cofający się w 1944 r. Niemcy zburzyli wieżę kościoła i bardzo mocno uszkodzili cały kościół św. Antoniego. Wierni skupili się wokół świątyni Przemienienia Pańskiego i odtąd istnieje jedna parafia. Zresztą tuż za kościołem św. Antoniego przebiega granica państwowa i bardzo wiele wiosek znalazło się po tamtej stronie. Ruiny zburzonej świątyni istnieją do dziś. Obok ks. proboszcz Ryszard Puciłowski pobudował ołtarz polowy ? kaplicę, gdzie w dzień św. Antoniego każdego roku odprawiana jest Msza św. odpustowa.

W kościele Przemienienia Pańskiego przeprowadzono parokrotnie generalne remonty, w czasie których wykonano m.in. nowy strop

Kościół p. w. Przemienienia Pańskiego

żelbetowy, a obok świątyni zbudowano wolno stojącą wieżę.

Materiały dotyczące historii pochodzą ze strony internetowej Archidiecezji Białostockiej

<http://www.archibial.pl/parafie.php?par=29> Wpisany do rejestru zabytków pod nr: A-5 z 25.11.1999roku